

4.9 Kultur og fritid (VO nr 55)

4.9.1 Innledning

Kultur og fritid skal tilrettelegge for kulturvirksomhet hvor alle kan få mulighet til å delta og oppleve et mangfold av kulturinntrykk. Enhetens tjenesteproduksjon omfatter aktivitetstilbud for barn og unge, aktivisering av eldre, psykisk syke og funksjonshemmede, forvaltning av friluftsområder, idrett, friluftsliv og folkehelse, kulturminnevern og kunstformidling, tilrettelegging for allmennkulturaktivitet og administrasjon. Barn og unges oppvekstkår er prioriterte områder.

Hovedmål:

Kultur og fritid skal legge til rette for et kulturelt mangfold gjennom aktiviteter som fremmer god livskvalitet for alle, og på denne måten gi Ringsaker oppmerksomhet og attraktivitet som stimulerer til vekst og utvikling.

4.9.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.9.2.1 Personalressurser (årsverk)

	31.12.2010	Budsjett 2011	Forslag 2012	Forslag 2013	Forslag 2014	Forslag 2015
Årsverk samlet	22,42	23,42	23,78	23,78	23,78	23,78

Endringen fra 2011 til 2012 har sammenheng med at det ved 1. tertial 2011 ble opprettet 1,54 årsverk som tilsynsvakter i idrettshaller og kulturhus. Fra 1.7.2012 inndras 1 årsverk knyttet til tilrettelagte kulturtilbud og 0,18 årsverk ved endret drift av Brumunddal motor- og aktivitetssenter.

Tabell 4.9.2.2 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Forslag 2012	Forslag 2013	Forslag 2014	Forslag 2015
Driftsutgifter	33 323	25 322	26 923	26 305	26 305	26 305
Driftsinntekter	13 467	4 154	4 374	4 374	4 374	4 374
Netto driftsutgifter	19 856	21 168	22 355	22 355	22 355	22 355
Investeringsutgifter	174	9 000	7 000	6 000	6 000	6 000
Investeringsinntekt	425	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	-251	9 000	7 000	6 000	6 000	6 000

4.9.3 Behovsvurderinger

KOSTRA-tall fra 2010 viser at netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i Ringsaker er kr 1.398. Dette er en økning i forhold til 2009 da tallet var 1.154. Netto driftsutgifter ligger fortsatt under landsgjennomsnittet på kr 1.681 og kommuner i gruppe 13 på kr 1.666. Nabokommunene Hamar og Gjøvik har en netto driftsutgift på hhv. kr 1.966 og kr 1.703.

Satsingen på kultur i Ringsaker de seneste årene har gitt økt oppmerksomhet lokalt, regionalt og nasjonalt. Ytterligere satsing på kultur forventes å bidra til å videreføre et positivt omdømme og vekst i kommunen. Det er behov for å skape større handlingsrom for lag og foreninger innen kultur og idrett og ved gradvis å bygge opp tilgjengelig kompetanse, ressurser og teknisk utstyr for disse i Ringsaker. Ringsaker vil på denne måten kunne fremstå som en mer attraktiv bostedskommune.

Allmennkultur

Det er viktig at de kommunale kulturbyggene rustes opp. Det prioriteres midler til innkjøp av teknisk utstyr slik at kulturhusene på Nes, i Moelv, samt Teatersalen i Brumunddal gradvis vil fremstå som mer attraktive kulturarenaer. Det prioriteres også midler til å bedre rammene for lag og foreninger.

Det er behov for å øke de ordinære støtteordningene samtidig som det søkes å øke tilgjengelige midler til organisasjonenes prosjekter. Enhetens oppgave er å legge til rette for lag og foreningers arrangement, utvikle nye arenaer, utvikle samarbeidskonstellasjoner og være en aktiv omdømmebygger og markedsfører. Det er et mål å utnytte kapasiteten i kommunens kulturbygg bedre.

Fritidsklubber

Kultur og fritid drifter de tre fritidsklubbene i Moelv, Nes, Brumunddal og Brumunddal motor- og aktivitetssenter, BMAS. Driften ved BMAS er redusert til motorsporten trial. Bakgrunn for endringen er utfordringene med lav voksentetthet, lave budsjettammer og de byggetekniske tilstandene på det gamle rensanlegget. Det drives utviklingsarbeid ved fritidsklubbene for å møte ulike strømninger i ungdomsmiljøene på en best mulig måte. Enheten vil utrede mulighetene for å samlokalisere fritidsklubben i Brumunddal og noe av aktiviteten ved BMAS i et all-aktivitetshus. Et slikt all-aktivitetshus vil også gi nye tilbud til lag og foreninger. Det er ønskelig å utvikle et årlig regionalt scenekunstprosjekt i regi av fritidsklubbene. Dette må en imidlertid komme tilbake til.

Tilrettelagte kulturtilbud funksjonshemmede og psykisk helsearbeid

Det tilrettelegges for at personer med definerte behov skal kunne delta i ulike kultur- og fritidstilbud. Aktivitetstilbudet ivaretas av egne ansatte, frivillige lag og foreninger, og i samarbeid med Folkeuniversitetet. Antall registrerte brukere øker noe. Det er udekkede behov i tilbudene til barn og unge. Ut fra dette er det viktig å tilrettelegge tilbud som kan gis til flere innenfor de rammer en har til disposisjon. Samarbeidet med frivillige lag og foreninger intensiveres.

Idrett, friluftsliv og folkehelse

Den frivillige idretten i Ringsaker utgjør i overkant av 50 idrettslag og teller nærmere 10.000 medlemmer. Ny kommunedelplan for "Idrett og fysisk aktivitet" for perioden 2012-2015 vil bli lagt fram for politisk behandling i 2012. Prioritert utbyggingsprogram for idrettsanlegg rulleres årlig. Det vil fortsatt være ventetid på utbetaling av kommunale tilskudd til spillemiddelstøttede rehabiliterings- og nyanlegg. Det er stort behov for å øke tilskuddsrammene til Ringsakers idrettslag.

Det fokuseres på forebyggende helsearbeid i forhold til fysisk aktivitet for befolkningen i Ringsaker. "Ti Topper", "Åpen Hall" og "Bystafett" nevnes spesielt, og videreføres i 2012.

Økt utleietterspørsel av idretts- og kulturbygg har ført til tilsvarende økning av ressursene innenfor tilsynsvaktmestre i byggene.

RingsakerOperaen

Kommunens bevilgning til RingsakerOperaen vil øke også i 2012. Kommunen og fylkeskommunen er forpliktet til å dekke 30 % av statstilskuddet i form av et regionalt tilskudd, fordelt med 50 % på hver. Når bevilgningen i statsbudsjettet øker, må også det regionale tilskuddet økes. RingsakerOperaen er en sentral aktør i arbeidet med å øke kommunens attraktivitet og bygge et positivt omdømme rundt Ringsaker.

Kulturpolitisk plan

Kulturlivet i Ringsaker er i hovedsak amatørkultur drevet av lag og foreninger. Det er i økonomiplanperioden behov for å lage en overbyggende kulturpolitisk plan som angir retningen for satsingen på lag og foreninger, og som i ettertid gjør satsingen målbar i forhold til måloppnåelse.

4.9.4 Resultatmål – styringskort

Fokusområder og indikatorer	Målemetode/kilde	Mål	Akseptabelt
Brukere			
Tjenester tilpasset brukernes behov			
Tilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Kvaliteten på tjenestene	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Antall brukere fritidsklubb i % av ant. forutgående år	Egne målinger	105 %	100 %
Antall brukere psykisk helse i % av ant. forutgående år	Egne målinger	105 %	100 %
Dialog med brukerne			
Tilfredshet med samarbeid og medvirkning	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Tilfredshet med informasjon	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Medarbeidere			
Engasjement og kompetanse			
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	Brukerundersøkelse	5,0	4,0
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Læring og fornyelse			
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Medarbeiderskap (spm: 2,4,18,32)	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Organisasjon			
Arbeidsmiljø			
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Sykefravær	Visma HRM (Ansatt)	7,0 %	9,0 %
Ledelse			
Ansattes tilfredshet med ledelsen	Medarbeiderundersøkelse	5,0	4,0
Ledelse (et samlet resultat av andre ind.)		5,0	4,0
Økonomi			
Økonomistyring			
Avvik i % hittil i år, regnskap ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +	0 % +
Avvik i %, årsprognose ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +	0 % +

4.9.5 Standardendringer og nye driftstiltak

Økt tilskudd til lag og foreninger

Det er innarbeidet en styrking av tilskuddet til lag og foreninger fra 2012 på kr 350.000.

Endring av driften ved Brumunddal motor- og aktivitetssenter (BMAS)

BMAS er et fritidstilbud for ungdom i ungdomsskolealder og oppover med fokus på mestring og utvikling. Det vektlegges at aktivitetstilbudet som ytes skal være byggende, og det jobbes holdningsmessig mot rus og kriminalitet. BMAS benyttes fast av Brumunddal og Furnes ungdomsskoler som en alternativ undervisningsarena to timer pr uke, mens Brøttum ungdomsskole benytter senteret ved behov. Senteret har åpent to kvelder i uka. De senere årene har det vært felles administrasjon for Brumunddal fritidsklubb og BMAS. BMAS har i 2011 et driftsbudsjett på kr 935.000 og 1,88 årsverk fordelt på 4 ansatte.

Av disse 1,88 årsverkene utgjør 1,0 årsverk en felles ledelse med Brumunddal fritidsklubb. Det ble i 2010 bevilget kr 250.000 over investeringsbudsjettet til oppgradering av trialbanen. Dette har så langt ikke kommet til utførelse da man har vært tvilende til hensiktsmessigheten ved gjeldende lokalisering.

Dagens utfordringer ved BMAS er i hovedsak knyttet til bygget som aktiviteten er lokalisert til. Det gamle rensaneanlegget er ikke et egnet lokale, og det er vesentlige feil og mangler ved bygget. Det er også lukt av kloakk og forråtnelse fra kjeller som tidvis oversvømmes av vann og slam. Utvendig er lokalet forfallent. Helt nødvendig utvendig rehabilitering av bygget er kostnadsberegnet til om lag 1,7 mill. kroner. Da er ikke sikring av kummer, utvendig drenering og reparasjon av tak tatt med. En ser seg ikke tjent med en omfattende og kostnadskreven rehabilitering av bygningen for å opprettholde BMAS.

Rådmannen foreslår at driften av BMAS i sin nåværende form, i det gamle renseanlegget, avvikles, og at trialaktiviteten gjøres mobil. En vil søke å lokalisere oppbevaring av utstyr og reparasjon av utstyret til et lager og et verksted i Brumunddal eller Moelv. Ved å gjøre aktiviteten mobil, gjennom at trialsyklene og verneutstyret transporteres ut til de tre klubbene, vil en kunne nå flere ungdommer med et tilbud som i stor grad retter seg mot en målgruppe som har få tilbud innenfor de organiserte lag og foreningene. De kr 250.000 som ble bevilget over investeringsbudsjettet i 2010 til oppgradering av trialbanen, kommer dermed til anvendelse på de tre stedene hvor den mobile trialaktiviteten vil bli gjennomført.

Rådmannen foreslår at dagens aktivitet i BMAS avvikles fra 30.6.2012 og at det gamle renseanlegget utredes for salg. Som en del av innsparingen i budsjettet for 2012 og de øvrige årene i økonomiplanen foreslås en reduksjon i bemanningen på aktivitetsledelsen fra 0,88 % til 0,70 % stilling. Reduksjonen utgjør kr 80.000 på årsbasis, kr 40.000 i 2012. Innsparing knyttet til strøm, kommunale avgifter og renhold på til sammen kr 140.000 legges inn som kutt i driftsbudsjettene til enhetene bygg og eiendom og renhold.

Reduksjon bemanning tilrettelagte kulturtilbud

Avdelingen for tilrettelagte kulturtilbud ble opprettet og finansiert gjennom ansvarsreformen for utviklingshemmede og fra opptrappingsplan psykisk helse. Målet med opprettelsen av avdelingen var å gi et kulturtilbud til mennesker med en funksjonsnedsettelse som gjør det vanskelig å delta i ordinære aktiviteter uten tilrettelegging. I hovedsak gis det tilrettelagte kulturtilbud til:

- barn, unge og voksne med funksjonsnedsettelser
- barn, unge og voksne innenfor psykisk helse

Ved avdelingen for tilrettelagte kulturtilbud er det 15 stillingshjempler som til sammen utgjør 7,92 årsverk. Alle stillingene, med unntak av avdelingslederstillingen, har ledelse av aktiviteter med brukere som sitt hovedvirke. Noen av stillingene har også administrative oppgaver.

Som en del av innsparingstiltakene for 2012 og årene fremover foreslår rådmannen å redusere bemanningen ved avdelingen tilrettelagte kulturtilbud med 100 % administrativ stilling. Tiltaket vil gi en besparelse på kr 250.000 i 2012, og kr 500.000 fra 2013. Reduksjonen vil medføre en viss reduksjon av tjenestetilbudet og en ny organisering av avdelingen. Tiltaket er med på å dekke det generelle kuttet på kr 87.000.

Økt leie av idrettshaller og kulturbygg utover normal prisstigning

Det foreslås å øke leieprisen for idrettshaller og kulturbygg noe utover normal prisstigning. Satt opp mot leieprisen på den fylkeskommunale idrettshallen Brumunddalshallen, ligger Ringsaker kommune svært lavt i leie for sine haller. En 2 % prisøkning ut over normal prisstigning vil gi en økt inntjening på 54.000 kr på årsbasis.

Private badeplasser

Resterende innsparing oppnås ved å redusere kommunens engasjement på private badeplasser. Det foreslås å si opp leieavtaler av privat grunn og ved å si opp dugnadsavtaler for renovasjon og vedlikehold av badeplasser på privat grunn. Oppsigelse av disse avtalene vil bli iverksatt når budsjettet er vedtatt.

4.9.6 Investeringstiltak

Teatersalen – opprusting, forprosjekt (prosjekt 61121)

I løpet av høsten 2011 slutføres arbeidet med å utvikle Teatersalen i Brumunddal til Ringsakers storstue. Teatersalen fremstår med et nytt publikumsamfi, nytt ventilasjonsanlegg, orkestergrav, ny belysning, bedre akustiske forhold, bedre rømningsveier, en visuell ansiktsløftning og en luftig Teaterfoaje, nye fasiliteter i forhold til kurs og konferanser og modernisering av det lystekniske utstyret. Det er ført opp 6,35 mill. kroner i 2012 til fullfinansiering av prosjektet.

Utendørs kulturarenaer (prosjekt 61128)

Det er behov for å utvikle nye utendørs kulturarenaer i Ringsaker kommune. Eksempler på slike er Mo Gård, Bergemyren i Moelv der Ronja Røverdatter ble fremført i 2009, utescenen ved Prøysenstua, Brodal i Furnesåsen og Potetmjølfabrikken på Jessnes. Det er ført opp til sammen 2,5 mill. kroner til prosjektene fordelt på årene 2013 og 2014 med hhv. 1 mill. kroner i 2013 og 1,5 mill. kroner i 2014. De konkrete prosjektene må en komme nærmere tilbake til.

Kulturhuset i Moelv (prosjekt 61126)

Det er behov for en oppgradering av kulturhuset i Moelv, og det er foreløpig ført opp til sammen 3 mill. kroner i økonomiplanperioden fordelt på 2013 og 2014 med 1,5 mill. kroner hvert år.

Utvikling av Prøysenamfi (prosjekt 61129)

I forbindelse med utviklingen av Prøysenhuset som en regional og nasjonal kulturattraksjon er det behov for å utvikle et nytt sceneservicebygg og publikumsamfi ved Prøysenstua. Dette bygget skal stå ferdig til Prøysenjubileet i 2014. Prosjektet er under utvikling, og det skal lages egen sak om rom- og funksjonsprogram. Det er foreløpig ført opp til sammen 5,65 mill. kroner til prosjektet fordelt på årene 2012 til 2014.

Kulturinvesteringer udisponert (prosjekt 61131)

Når det gjelder framtidige kulturinvesteringer, er det ført opp 1,5 mill. kroner i 2013 som foreløpig ikke er spesifisert på prosjekter.